

Iwein van Aalst

Dat moet hier veranderen...

ca. 1100 - 1145

'De graaf moet de rechten en vrijheden van zijn onderdanen eerbiedigen! Ik wil een verdrag tussen het volk en de vorst. Punt!'

Dat is de grondtoon van een revolutionaire toespraak in Gent. In 1128. De spreker van dienst is een zekere Iwein van Aalst, aanvoerder van de Gentenaars en een pair van Vlaanderen.

Een wat van Vlaanderen? Een pair? Pairs zijn de hoogste edelen, zeg maar de gelijken van de graaf. Iwein, heer van Aalst, is er zo een. Geen doordeweeks vazalletje maar een voornaam Vlaams ridder.

In 1128 verkeert Vlaanderen in rep en roer. De kinderloze graaf Karel de Goede is een jaar eerder in Brugge vermoord. En meteen liggen er gretige kapers op de kust: zijdelingse verwanten en Frans- of Engelsgezinde heren die aanspraak maken op de troon. Een Brugs Eedverbond eist een opvolger die de belangen van het land dient. Ik installeer mijn eigen mannetje daar wel, denkt de Franse koning stilletjes. Maar zo simpel is het niet want de Vlaamse steden, afhankelijk van de invoer van Engelse wol, zien eerder een Engelsgezinde opvolger zitten.

Toch wordt het de Franse kandidaat, Willem Clito. 'Aangewezen' door de koning-leenheer. Niet verkozen en formeel niet erkend door de edelen en de Vlaamse steden. Voorlopig... want Willem ligt de burgers niet. Vooral de Gentenaars hebben bezwaren. En op de koop toe overweegt de Engelse koning een economische boycot.

Als de nieuwe graaf zijn bewind verstrakt en de stedelijke emancipatie fnuikt, groeit het verzet tegen Clito uit tot een landelijke opstand waarbij Gent het voortouw neemt. Iwein van Aals kiest resoluut de zijde van de burgers. 't Is alles of niks. Tijdens een woelige volksvergadering in Gent houdt hij, in naam van de pairs van Vlaanderen, een revolutionaire rede. In tegenwoordigheid van de graaf.

Bijna een eeuw voor de beroemde Engelse Magna Carta formuleert Iwein in zijn toespraak de grondslagen van de democratie. Een tot dan toe nog nooit vertoond feit, zonder weerga in de Europese geschiedenis.

Het conflict escaleert. Iwein verbreekt zijn leenmanschap. Dus oorlog dan maar. In Aalst. Het anti-Clitofront samen met Iwein tegen de graaf. Willem lijkt zijn slag thuis te halen tot een verdwaalde speer de onfortuinlijke Clito velt. Diederik van de Elzas wordt de nieuwe graaf van Vlaanderen.

In Aalst kennen ze 'den Iwein' nog. Kijk maar naar de affiche van het historiespel waarin hij de vedette is.

Straffer nog, in het Stedelijk Museum ligt er al jàren een ontwerp voor een standbeeld. 'Edele Oijsteneirs, waar wacht gij op? Geef die kerel toch zijn standbeeld...'

Iwein van Aalst, is de grote overwinnaar en held van Vlaanderen.

Maar hij heeft ook vijanden en pech op de koop toe. In een ruzie tussen rivaliserende clans, wordt de Vlaamse pionier van de democratie in Kassel vermoord.